

**Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Raciborzu**  
**KARTA PRZEDMIOTU**

|                                                                              |                                                                                                                                                                    |                                                                            |                                              |                         |                                             |
|------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------|-------------------------|---------------------------------------------|
| 1. Nazwa przedmiotu:                                                         | Patologie społeczne                                                                                                                                                |                                                                            |                                              |                         |                                             |
| 2. Kod przedmiotu:                                                           | 12.2                                                                                                                                                               |                                                                            |                                              |                         |                                             |
| 3. Okres ważności karty:                                                     | od roku akademickiego 2021/2022                                                                                                                                    |                                                                            |                                              |                         |                                             |
| 4. Poziom kształcenia:                                                       | studia pierwszego stopnia                                                                                                                                          |                                                                            |                                              |                         |                                             |
| 5. Forma studiów:                                                            | studia stacjonarne/niestacjonarne                                                                                                                                  |                                                                            |                                              |                         |                                             |
| 6. Kierunek studiów:                                                         | Pedagogika                                                                                                                                                         |                                                                            |                                              |                         |                                             |
| 7. Profil kształcenia:                                                       | praktyczny                                                                                                                                                         |                                                                            |                                              |                         |                                             |
| 8. Specjalność/moduł specjalnościowy:                                        | pedagogika resocjalizacyjna                                                                                                                                        |                                                                            |                                              |                         |                                             |
| 9. Semestr:                                                                  | III                                                                                                                                                                |                                                                            |                                              |                         |                                             |
| 10. Jedn. prowadz. przedmiot:                                                | Instytut Studiów Edukacyjnych                                                                                                                                      |                                                                            |                                              |                         |                                             |
| 11. Prowadzący przedmiot:                                                    | dr Monika Urbanek                                                                                                                                                  |                                                                            |                                              |                         |                                             |
| 12. Grupa przedmiotów:                                                       | z zakresu wybranej specjalności pedagogika resocjalizacyjna                                                                                                        |                                                                            |                                              |                         |                                             |
| 13. Status przedmiotu:                                                       | obowiązkowy                                                                                                                                                        |                                                                            |                                              |                         |                                             |
| 14. Język prowadzenia zajęć:                                                 | polski                                                                                                                                                             |                                                                            |                                              |                         |                                             |
| 15. Przedmioty wprowadzające oraz wymagania wstępne:                         |                                                                                                                                                                    |                                                                            |                                              |                         |                                             |
| Wiedza z zakresu psychologii i pedagogiki.                                   |                                                                                                                                                                    |                                                                            |                                              |                         |                                             |
| 16. Cel przedmiotu:                                                          |                                                                                                                                                                    |                                                                            |                                              |                         |                                             |
| Poznanie źródła patologii społecznych, ich rodzajów i sposobów zapobiegania. |                                                                                                                                                                    |                                                                            |                                              |                         |                                             |
| 17. Efekty uczenia się:                                                      |                                                                                                                                                                    |                                                                            |                                              |                         |                                             |
| Ozn.                                                                         | Opis efektu uczenia się                                                                                                                                            | Metody realizacji efektów uczenia się                                      | Metody sprawdzania efektów uczenia się       | Forma prowadzenia zajęć | Odniesienie do efektów dla kierunku studiów |
| W1                                                                           | Student ma podstawową wiedzę o rodzajach więzi społecznych i potrafi interpretować zjawiska z zakresu patologii społecznej                                         | Wykład konwersatoryjny , dyskusja, prezentacje dot. zjawisk patologicznych | Egzamin pisemny, prezentacje                 | W/Ćw.                   | W06                                         |
| W2                                                                           | Student ma podstawową wiedzę o rodzajach struktur społecznych. Potrafi interpretować zjawiska patologiczne w środowisku ucznia                                     | Wykład konwersatoryjny, dyskusja kierowana                                 | Praca zaliczeniowa, semestralna              | W/Ćw.                   | W07                                         |
| U1                                                                           | Student potrafi wykorzystywać wiedzę z zakresu patologii społecznej, analizować i interpretować zachowania rodzin problemowych                                     | Dyskusja, praca w zespołach                                                | Projekt – studium przypadku                  | Ćw.                     | U02                                         |
| U2                                                                           | Student potrafi wypowiadać się w mowie i piśmie z wykorzystaniem wiedzy z zakresu profilaktyki społecznej i patologii                                              | Prezentacje                                                                | Praca zaliczeniowa, semestralna, prezentacja | Ćw.                     | U08                                         |
| U3                                                                           | Student posiada umiejętność prezentowania własnych pomysłów i wątpliwości dotyczących zjawisk patologicznych i metod postępowania, kierując się zasadami etycznymi | Dyskusja prezentacje                                                       | Wypowiedzi ustne, prezentacja                | Ćw.                     | U10                                         |

|                                                                                                                                              |                                                                                                                                                 |               |                  |                |       |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------|------------------|----------------|-------|
| K1                                                                                                                                           | Student ma świadomość potrzeby doksztalcania w zakresie teorii, diagnozy i metod pracy w środowisku patologicznym                               | Dyskusja      | Wypowiedzi ustne | W/Ćw.          | K01   |
| 18. Formy i wymiar zajęć:                                                                                                                    |                                                                                                                                                 | Stacjonarne   |                  | Niestacjonarne |       |
|                                                                                                                                              |                                                                                                                                                 | W: 15         | Ćw: 30           | W: 9           | Ćw: 9 |
| 19. Treści kształcenia:                                                                                                                      |                                                                                                                                                 |               |                  |                |       |
| Szczegółowy program zajęć                                                                                                                    |                                                                                                                                                 |               |                  |                |       |
| L p.                                                                                                                                         | Tematyka zajęć - wykłady                                                                                                                        | Liczba godzin |                  |                |       |
|                                                                                                                                              |                                                                                                                                                 | ST            | NST              |                |       |
| 1.                                                                                                                                           | Zagadnienia wstępne – poznanie literatury przedmiotu, definicja zjawiska . Koncepcje powstawania zachowań dewiacyjnych i patologii społecznych. | 2             | 2                |                |       |
| 2.                                                                                                                                           | Stygmatyzacja, wykluczenie społeczne, marginalizacja                                                                                            | 2             | 1                |                |       |
| 3.                                                                                                                                           | Uzależnienia, typologia, skala zjawiska, terapia.                                                                                               | 2             | 1                |                |       |
| 4.                                                                                                                                           | Zachowania agresywne i teorie wyjaśniające agresję.                                                                                             | 2             | 1                |                |       |
| 5.                                                                                                                                           | Patologie seksualne.                                                                                                                            | 2             | 1                |                |       |
| 6.                                                                                                                                           | Prostytucja – skala zjawiska, typologia, zagrożenia.                                                                                            | 2             | 1                |                |       |
| 7.                                                                                                                                           | Profilaktyka zachowań dewiacyjnych w szkole i innych placówkach.                                                                                | 2             | 1                |                |       |
| 8.                                                                                                                                           | Podsumowanie zajęć, pytania otwarte                                                                                                             | 1             | 1                |                |       |
| Łączna liczba godzin - wykłady                                                                                                               |                                                                                                                                                 | 15            | 9                |                |       |
| L p.                                                                                                                                         | Tematyka zajęć - ćwiczenia                                                                                                                      |               |                  |                |       |
| 1.                                                                                                                                           | Poznanie literatury przedmiotu, zakresu zainteresowania patologii społecznych jako nauki.                                                       | 2             | 1                |                |       |
| 2.                                                                                                                                           | Problem alkoholizmu w Polsce i na świecie, statystyki.                                                                                          | 2             | 1                |                |       |
| 3.                                                                                                                                           | Koncepcje powstawania alkoholizmu. Fazy rozwoju choroby alkoholowej.                                                                            | 2             | 1                |                |       |
| 4.                                                                                                                                           | Wzorce picia alkoholu. Autodiagnoza.                                                                                                            | 2             | 1                |                |       |
| 5.                                                                                                                                           | Problem alkoholowy w rodzinie. Współzależnienie,                                                                                                | 2             | 2                |                |       |
| 6.                                                                                                                                           | Funkcjonowanie rodziny alkoholika.                                                                                                              | 2             | 1                |                |       |
| 7.                                                                                                                                           | Parentyfikacja.                                                                                                                                 | 2             | 1                |                |       |
| 8.                                                                                                                                           | Rodzina uzależnionego – zalecenia.                                                                                                              | 2             | 1                |                |       |
| 9.                                                                                                                                           | Terapia alkoholików, instytucje współpracujące z alkoholikami.                                                                                  | 2             | 1                |                |       |
| 10.                                                                                                                                          | Dorosłe dzieci alkoholików.                                                                                                                     | 2             | 1                |                |       |
| 11.                                                                                                                                          | Inne uzależnienia – behawioralne, od substancji odurzających.                                                                                   | 2             | 2                |                |       |
| 12.                                                                                                                                          | Profilaktyka zaburzeń zachowania w szkole.                                                                                                      | 2             | 2                |                |       |
| 13.                                                                                                                                          | Inne zjawiska patologii społecznej.                                                                                                             | 4             | 2                |                |       |
| 14.                                                                                                                                          | Podsumowanie zajęć.                                                                                                                             | 2             | 1                |                |       |
| Łączna liczba godzin - ćwiczenia                                                                                                             |                                                                                                                                                 | 30            | 18               |                |       |
| 20. Egzamin:                                                                                                                                 |                                                                                                                                                 |               |                  |                |       |
|                                                                                                                                              |                                                                                                                                                 | Tak           |                  |                |       |
| 21. Literatura podstawowa:                                                                                                                   |                                                                                                                                                 |               |                  |                |       |
| 1. Nowak Anna (red.): Wybrane zjawiska powodujące zagrożenia społeczne. Kraków „Impuls” 2000.                                                |                                                                                                                                                 |               |                  |                |       |
| 2. Pawełczyńska Anna: Wartości a przemoc. Zarys socjologicznej problematyki Oświećimia. Lublin, Wydawnictwo Test 2004 .                      |                                                                                                                                                 |               |                  |                |       |
| 3. Zabielska Janina Marta: Ubóstwo a procesy marginalizacji społecznej. Lublin, KUL 2007r.                                                   |                                                                                                                                                 |               |                  |                |       |
| 4. Walancik Marek (red.): Aktualne przejawy patologii i dewiacji społecznej. Wybrane konteksty. Toruń, Wydawnictwo Edukacyjne „Akapit” 2009. |                                                                                                                                                 |               |                  |                |       |
| 5. Pospiszyl Irena: Patologie społeczne. Warszawa, PWN 2008.                                                                                 |                                                                                                                                                 |               |                  |                |       |
| 6. Podgórecki Adam: Patologia życia społecznego. Warszawa, PWN 1969.                                                                         |                                                                                                                                                 |               |                  |                |       |
| 7. Urban Bronisław: Zachowania dewiacyjne młodzieży. Kraków, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego 1999.                                  |                                                                                                                                                 |               |                  |                |       |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |     |                                                                                       |     |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|---------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| Bryan E. Robinson, J. Lyn Rhoden: <i>Pomoc psychologiczna dzieciom z rodzin alkoholowych</i> , Warszawa, Wyd. PARPA, 2017.                                                                                                                                                                                                            |                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |     |                                                                                       |     |
| <b>22. Literatura uzupełniająca:</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |     |                                                                                       |     |
| USTAWA z dnia 29 lipca 2005r.o przeciwdziałaniu narkomanii<br>Artykuły z czasopism np. „Kultura i Społeczeństwo” – Opieka – Wychowanie-Terapia. „Studia Socjologiczne”.<br>„Niebieska Linia”, czasopisma społeczno-polityczne i in.<br>Wybrane strony internetowe związane z patologią społeczną i profilaktyką zachowań dewiacyjnych |                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |     |                                                                                       |     |
| <b>23. Nakład pracy studenta potrzebny do osiągnięcia efektów uczenia się:</b>                                                                                                                                                                                                                                                        |                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |     |                                                                                       |     |
| <b>Lp.</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | <b>Forma zajęć</b>       | <b>STACJONARNE</b><br><b>Liczba godzin</b><br><b>kontaktowych / pracy studenta</b>                                                                                                                                                                                                                |     | <b>NIESTACJONARNE</b><br><b>Liczba godzin</b><br><b>kontaktowych / pracy studenta</b> |     |
| 1                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | wykład                   | 15/-                                                                                                                                                                                                                                                                                              |     | -/-                                                                                   |     |
| 2                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | ćwiczenia                | 30/18                                                                                                                                                                                                                                                                                             |     | -/-                                                                                   |     |
| 3                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | warsztaty                | -/-                                                                                                                                                                                                                                                                                               |     | -/-                                                                                   |     |
| 4                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | praktyki zawodowe        | -/-                                                                                                                                                                                                                                                                                               |     | -/-                                                                                   |     |
| 5                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | seminarium               | -/-                                                                                                                                                                                                                                                                                               |     | -/-                                                                                   |     |
| 6                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | inne                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |     |                                                                                       |     |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | • Projekt / prezentacja  | -/2                                                                                                                                                                                                                                                                                               |     | -/-                                                                                   |     |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | • Przygotowanie do egzam | -/5                                                                                                                                                                                                                                                                                               |     | -/-                                                                                   |     |
| <b>Suma godzin</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                          | <b>45/25</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                      |     | <b>-/-</b>                                                                            |     |
| <b>24. Suma wszystkich godzin:</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                          | ST                                                                                                                                                                                                                                                                                                | NST | <b>25. Liczba punktów ECTS:</b>                                                       |     |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                          | 70                                                                                                                                                                                                                                                                                                |     |                                                                                       |     |
| <b>26. Liczba punktów ECTS uzyskanych na zajęciach z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego</b>                                                                                                                                                                                                                              |                          | ST                                                                                                                                                                                                                                                                                                | NST | <b>27. Liczba punktów ECTS uzyskanych w wyniku samodzielnej pracy studenta</b>        |     |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                          | 1,9                                                                                                                                                                                                                                                                                               |     |                                                                                       |     |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |     | ST                                                                                    | NST |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |     | 1,1                                                                                   |     |
| <b>28.Kryteria oceny:</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |     |                                                                                       |     |
| <b>Efekt uczenia się</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | <b>Ocena</b>             | <b>Opis wymagań</b>                                                                                                                                                                                                                                                                               |     |                                                                                       |     |
| <b>W</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | <b>bdb</b>               | Student posiada bardzo obszerną wiedzę dotyczącą rodzajów struktur społecznych, więzi społecznych oraz zjawisk z zakresu patologii społecznej w różnych środowiskach                                                                                                                              |     |                                                                                       |     |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | <b>db+</b>               | Student posiada obszerną wiedzę z zakresu rodzajów struktur społecznych, więzi społecznych oraz zjawisk z zakresu patologii społecznej w różnych środowiskach                                                                                                                                     |     |                                                                                       |     |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | <b>db</b>                | Student posiada uporządkowaną wiedzę z rodzajów struktur społecznych, więzi społecznych oraz zjawisk z zakresu patologii społecznej w różnych środowiskach                                                                                                                                        |     |                                                                                       |     |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | <b>dst +</b>             | Student posiada podstawową wiedzę z zakresu rodzajów struktur społecznych, więzi społecznych oraz zjawisk z zakresu patologii społecznej w różnych środowiskach                                                                                                                                   |     |                                                                                       |     |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | <b>dst</b>               | Student posiada podstawową wiedzę z licznymi brakami z zakresu rodzajów struktur społecznych, więzi społecznych oraz zjawisk z zakresu patologii społecznej w różnych środowiskach                                                                                                                |     |                                                                                       |     |
| <b>U</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | <b>bdb</b>               | Student posiada bardzo wysoki stopień opanowania umiejętności związanych z analizą i interpretacją zachowań patologicznych uczniów i rodzin problemowych, prezentowaniem własnych pomysłów i wątpliwości dotyczących zjawisk patologicznych i metod postępowania, kierując się zasadami etycznymi |     |                                                                                       |     |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | <b>db+</b>               | Student posiada wysoki stopień opanowania umiejętności związanych z analizą i interpretacją zachowań patologicznych uczniów i rodzin problemowych, prezentowaniem własnych pomysłów i wątpliwości dotyczących zjawisk patologicznych i metod postępowania, kierując się zasadami etycznymi        |     |                                                                                       |     |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | <b>db</b>                | Student posiada dobry stopień opanowania umiejętności związanych z analizą i interpretacją zachowań patologicznych uczniów i rodzin problemowych, prezentowaniem własnych pomysłów i wątpliwości dotyczących zjawisk patologicznych i metod postępowania, kierując się zasadami etycznymi         |     |                                                                                       |     |

|           |              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|-----------|--------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|           | <b>dst +</b> | Student posiada średni stopień opanowania umiejętności związanych z analizą i interpretacją zachowań patologicznych uczniów i rodzin problemowych, prezentowaniem własnych pomysłów i wątpliwości dotyczących zjawisk patologicznych i metod postępowania, kierując się zasadami etycznymi                        |
|           | <b>dst</b>   | Student posiada podstawowy z licznymi brakami stopień opanowania umiejętności związanych z analizą i interpretacją zachowań patologicznych uczniów i rodzin problemowych, prezentowaniem własnych pomysłów i wątpliwości dotyczących zjawisk patologicznych i metod postępowania, kierując się zasadami etycznymi |
| <b>KS</b> | <b>O</b>     | Student rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie, w istotny sposób przyczynia się do rozwoju potrzeb permanentnego doskonalenia swojej wiedzy, umiejętności i kompetencji oraz refleksji w zakresie teorii, diagnozy i metod pracy w środowisku patologicznym                                                |
|           | <b>no</b>    | Student nie rozumie potrzeby uczenia się przez całe życie, nie przyczynia się do rozwoju potrzeb permanentnego doskonalenia swojej wiedzy, umiejętności i kompetencji oraz refleksji w zakresie teorii, diagnozy i metod pracy w środowisku patologicznym                                                         |